

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

73. ÅRGANG

2. DESEMBER 1961

A V I N N H O L D E T :
OM PENGER (LEDER) - KARDINALEN OG FRIHETEN -
LUNDEN KLOSTER - ADVENT - FILM HØSTEN 1961 - BLIKK
PÅ TIDEN - LITTERATUR - UTLANDET

NR
23

NESTE NUMMER UTKOMMER 23. DESEMBER 1961

Husk!

Adventkalendere, kr. 2.50, 3.15, 4.60, 5.25, 6.00, 6.70, 8.05.
 Hummelkalender 1962, kr. 8.85.
 Berckers kath. Taschenkalender 1962, plast kr. 4.50.
 Julekort m/konv. kr. 0.30, 0.35, 0.40, 0.50.
 Uten konv. kr. 0.25, 0.50, 0.55, 0.70.
 Norske og utenlandske bøker og grammofonplater passende til julegaver
 Be om vår plataliste og liste over de beste norske barnebøkene!
 Flere kunstkalendere kommer nærmere jul.
PETER's JULEKRYBBE: 23 figurer i vakre pastellfarver fra 8 til 12 cm. høye
 + stall, palmer og lykt. Kr. 120.—

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersveien 5, Oslo

Tlf. 42 31 70

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 6. og torsdag 7. desember: RETRETT I ST. JOSEPHS KAPELL kl. 19.30.
 Leder: Pastor Hæck. Alle katolske damer er hjertelig velkommen.
Fredag 8. desember: Høymesse med felleskommunion i St. Olavs kirke kl. 19.00.
Søndag 10. desember: Patronatfest i foreningslokalet eller andakten. Tegningsliste er utlagt på St. Josephs Institutt. Listen inndras torsdag aften.

STYRET

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,
 Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.
 Kontortid 12—13 hver dag
 unntatt lørdag.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE
 Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
 Akersv. 5, Oslo.

LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSKE BISPEDEMME
 Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
 Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

St. Hallvard Kameratklubb
 har møte hver torsdag kl. 19.30, i Urte-
 gt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
 Tlf. 30 416.
 Katolsk opplysnings-
 og lesesentrum.
 Åpent alle hverdager
 kl. 9.30—13, 17—21.
 Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 3. DESEMBER (1. s. i Advent):
 Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25
 —33. Mandag: Frans Xaverius, bekj. og
 misjonenes beskytter. Tirsdag: Ferialdag.
Onsdag: Nikolaus, bisk. og bekj. Tors-
 dag: Ambrosius, bisk. og kirkelærer. Fre-
 dag: Marias uplettede unnfangelse. Lør-
 dag: Ferialdag.

**SØNDAG 10. DESEMBER (2. s. i Ad-
 vent):** Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt.
 11, 2—10. Mandag: Damaskus, pave og
 bekj. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Lucia,
 jomfru og martyr. Torsdag og Fredag:
 Ferialdager. Lørdag: Eusebius, bisk. og
 martyr.

**SØNDAG 17. DESEMBER (3. s. i Ad-
 vent — «Gaudete»):** Ep. Filipp. 4, 4—7.
 Ev. Joh. 1, 19—28.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDEMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvards kirke,</i> Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell,</i> Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kapell,</i> Tronåheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN, <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår frue kirke,</i> Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: <i>St. Sviithun kirke,</i> Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell,</i> tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegår- den tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell,</i> IIa, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke,</i> Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke,</i> Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke }
 Bispegården }
 St. Josephs Institutt }
 Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
 St. Dominikus kirke }
 Lunden Kloster }
 St. Elisabethsøstrenes }
 Pleiehjem }
 Sta. Katarinahjemmet }
 St. Franciskus Kirke } Arendal
 St. Franciskus Hosp. }
 St. Pauls Kirke }
 Vår Frue Kirke }
 Marias Minde }
 St. Franciskusøstre- }
 nes Moderhus } Bergen
 Øyenklinikken }
 St. Josephs Hosp., Drammen }
 St. Torfinns Klinik, Hamar }
 St. Elisabeth Inst. } Hammer-
 St. Mikael's Kirke } fest
 St. Mikael's Prestegård }
 St. Theresia kirke }
 St. Franciskus Hosp. } Hønefoss
 St. Magnus Kirke }
 St. Magnus presteg. } Lillestrøm
 St. Elisabeth Hosp. }
 Vår Frue Kirke } Tromsø
 Bispegården }
 St. Olavs Kirke, }
 Bispegården } Trondheim
 St. Olavs kirke }
 St. Olavs Prestegård } Tønsberg

Ved bestilling av olje:
 Oslo 68 34 60 - Service: 4179 80

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9,30—16. Lørdag 9,30—14. - Tlf. 42 31 70
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager for utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

OM PENGER

Den private gavmildhet og hjelpevirksomhet er stor i Norge. Hele året kringsettes vi av merkeselgende barn, og særlig mange stille stunder mellom innsamlingene og hjelpeaksjonene i presse og offentlighet er det ikke her i landet. Året rundt og år etter år ruller kronene til mange gode og nødvendige formål.

Her i «St. Olav» har vi — bare i løpet av ett år — befordret anmodninger om hjelp og støtte for litt av hvert. Ved å bla tilbake, finner vi en spesiell svakhet for alt som angår barn — barn i Korea, barn i Trieste, barn i Uganda og barn på Persbråten. For ikke å snakke om UNICEF's barn, som bor verden over.

Vi har bedt om hjelp for Abbé Pierre's «svaler», for Franciskushjelp og speidere, for St. Hallvardsgutter og katolsk ungdomsarbeide — og for oss selv. Noen synes kanskje vi har klirret vel meget med innsamlingsbøssen — det er en forholdsvis ny lyd i vårt miljø. Så er det kanskje ikke av veien å stanse opp og tenke etter hva meningen med alt dette er. For eksempel over et brev fra en av våre venner, som noe irritert over de mange innsamlinger i tiden — *in casu* Hammarskjöld-fondet — skriver til oss at «penger har vel aldri drevet frem personligheter som Nansen? Det er profeter vi trenger, ikke ulltepper».

Til det er jo svaret enkelt inntil monumentalitet: Menneskeheten trenger profeter og ulltepper, og vi gjør klokt i å begynne utdelingen av «ullteppene» mens vi venter på profetene. Hvem vet om der simpelthen ikke ligger en profet nederst i ullteppe-bunken — klokkeligen plasert der av folk som syntes han ropte for høyt?

De fleste av oss er alt annet enn rike. Og dersom vi har forstått en av grunnsannhetene i det Evangelium vi har fått som livsgrunnlag, så må vi stille oss bevisst utenfor det holdningsløse jag etter penger og rikdom som rir vår tids mennesker som en mare. «Den gode boken» forteller en og annen gang at Kristus fikk rike mennesker særlig kjær — det førte til at han straks viste dem farene ved rikdom og de forpliktelser som følger av det.

Selv kjenner vi rike mennesker — ikke mange, men noen — som holder seg sin egen velstand så effektivt fra livet at de bevarer sin fulle åndelige frihet. Det gjør de blant annet ved gavmildhet — ved å se på sine midler nettopp som — *midler*, nemlig til noe annet. For penger er jo ikke i seg selv noen verdi. «Pengeverdi» er for så

vidt det mest absurde av alle hverdagens ord. Penger kan i beste fall være et *middel* til virkelige verdier.

Og så melder det seg straks, det eneste spørsmål som er interessant når det gjelder penger: *Hvilke verdier?* Det er vi så freidige å la — av alle mennesker! — en poet, svensken Stig Dagerman, gi noe av svaret på:

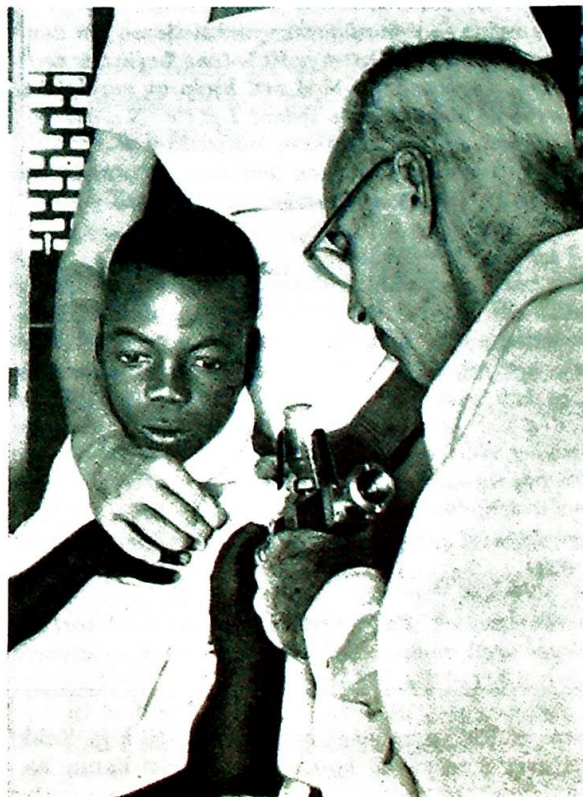
«Jorden kan du inte
göra om
stilla din häftiga själ,
endast en sak kan du göra:
en annan människa väl.

Men detta är redan
så mycket
att själva stjärnorna ler,
en lidande människa
mindre
betyder en broder mer.»

Det er i all sin enkelhet et dekkende program for den hjelpen som kommer først: Lindringen av nød. Ut over den, må vi også etter evne finne mulighet og hjertelag for å bygge det miljø som vårt eget livsmot og vår giverglede kan springe ut av, i hjemmet, kirken og samfunnet.

Giverglede, gavmildhet. Apostelen går etsteds ut i marginen på sin egen tale for å overgi oss et Kristusord som ingen av evangelistene hadde fått med: «Der er mer salighet i det å gi enn i det å ta».

Nå kan gavmildhet skjule så meget i et menneske — det er ganske visst en av de egenkaper som uavlatelig må renses for sine slagger: Nedlatenhet, selvvrettferdighet, maktglede og hovmot. Mon vi ikke er trygge dersom vi lærer å gi, fritt og hver etter sin evne, av *takknemlighet*. Takknemlighet over å være spart. Takknemlighet over

50 øre = en injeksjon mot tuberkulose.

KARDINA

Kardinal Mindszenty leser messen i den amerikanske legasjon.

Av og til rober en annonse i Oslo-avisene at der øyensynlig er nordmenn som føler trang til «kulturelt samkvem» med representantene for det ungarske «folkedemokratiet». Vi vet ikke hva det kommer ut av det, heller ikke føler vi noen særskilt trang til å henge dem ut — i et Europa der politikken hurtig kriminaliseres, er det ikke underlig om mange kommer i villrede når det gjelder mulighetene for overhodet å påvirke sine medmennsker.

Imidlertid kan der nettopp i disse dager være grunn til å friske på godtfolks hukommelse angående et stykke folkedemokratisk ungarsk «kultur» som mange kanskje har glemt under den strøm av politisk brutalitet vi siden har opplevd. Nylig gikk Josef kardinal Mindszenty inn i sitt sjette år som «fange» i den amerikanske legasjon i Budapest, dit han flyktet etter åtte års kommunistisk fengsel og noen dagers frihet under den ungarske oppstand i 1956. Amerikanerne visste at de reddet — og måtte redde — den ungarske kirkelederen fra den visse død. De kommunistiske myndighetene beflittet seg først på å kvele oppstanden i blod ved hjelp av russiske tanks. Så narret de oppstandens ledere Imre Nagy og hans feller ut av den jugoslaviske ambassaden og fikk dem henrettet sammen med den ledende oppstandsoffiseren Pál Maléter, som også hadde trodd på fagre løfter om «fritt leide».

Så var det kardinalen.

Han var en gammel motstander. Allerede i 1946 visste de hvor han sto. Det var «ubekvemt» at han hadde smakt forfølgelse under nazistene, blant annet på grunn av sitt forsvar for jødene. Det var irriterende at han var så usmidig, så helt uvillig til å «forstå» sin tid og tilpasse seg. Hva det var han skulle tilpasse seg, fikk vi vestenfor jernteppet riktignok et uhyggelig glimt av ti år etter — under oppstanden: En politistat som satte sadismen og terroren i system, og som i det beryktede AVH hadde ett av de mest hensynsløse politiske politikorps historien har sett.

Så gikk det som det pleier — inntil monotoni. Først pressekampanjen. Så arrestasjonen. Dernest torturen — 29 dager uten opphør. Derefter rettssaken — arrestanten

fikk verdensopinionen til å gyse ved å fremtre som et psykisk nedbrutt menneske — en skygge av seg selv. Så dommen og de åtte år i fengsel.

Da oppstanden kom, ble han befridd under jubel og ført tilbake til Budapest i triumf og takksigelser. Den 4. november — noen dager senere — lukket russernes jernring seg om Budapest, og Janos Kadar overtok. Skuddsalvene fra hans politifolk haglet over den bilen som førte Mindszenty til den amerikanske legasjon. Kort før — mens russiske tankkanoner drønnet noen kvartaler borte — hadde kardinalen mottatt en amerikansk reporter L. B. Bain, og gitt ham et intervju. Dette er et sammendrag av hva Bain fikk å vite, før Josef kardinal Mindszenty gikk inn til nye år i ufrihet. De kommunistiske myndighetene har flott erklært at kardinalen «ikke interesserer» dem lenger. Men dag og natt har det i disse fem år ligget ekstra politivakt omkring den legasjon hvor han bor, og i gaten foran legasjonsbygningen står en bil full av sivile politifolk. Dens motor summer uavbrutt.

Åtte pluss fem er tretten. I det 20. århundre kan det altså midt i Europa koste en kirkes tjener tretten år i fangenskap og ujevnelige lidelser å ta sannhetens og menneskeverdets parti. Det kan enkelte kultur-utvekslende nordmenn godt minnes når de i et fritt land begir seg til folkedemokratiske venner for å lytte til Bela Bartóks musikk og nippe til tokayer-vin.

★

«Da jeg åpnet døren, reiste kardinal Mindszenty seg og ga meg hånden. «Så møtes vi altså igjen, etter ti år,» mumlet han. Dyptliggende, brune øyne stirret på meg fra et furet ansikt. De hadde feberglass, og skikkelsen, som engang var fyldig, var nå mager. En medtatt prestekjole hang løst på den benete skikkelsen, grå skjeggstubb dekket haken og kinnene og understreket hans sykelige blekhet. Den røde biretten syntes for stor for hodet.

«Kom, la oss tale sammen,» sa han, «de kan være her hvert minutt.» Klokken var seks om morgenen. Vi befant oss i kontoret til en gammel bankbygning. I den ene enden av den korte gaten lå Parlamentsbygningen med en ring av sovjet-tanks omkring. I den andre enden var Szabad-sagter — Frihetsplassen — med den hvitkalkede amerikanske legasjon.

— Hvorfor søker De amerikansk beskyttelse? spurte jeg. Han pekte ut av vinduet og svarte: «Det er den nærmeste nødhavn jeg kan håpe å nå frem til, akkurat nå. Og jeg er ikke engang sikker på at jeg når så langt. De er etter meg igjen.»

(Efter å ha talt en stund sammen, lykkes det dem — kort før det ungarske politi og russiske militære dukker opp — å ta seg frem til den amerikanske legasjon. Den følgende dag gjenopptar de samtalen, og Bain ber kardinalen gjøre det klart for verdensopinionen at han er blitt torturert. Det er bare med den største selvovervinnelse at Mindszenty orker å ta opp dette emnet.)

«Jeg vet», sier han nølende, «at min historie må fortelles, og jeg skal også gjøre det, på min måte, og i mine egne ord. Det vil bli hardt. For jeg henvender meg jo til

---

å kunne gi. Takknemlighet over å få lov til å gi. Takknemlighet over å se gaven bygge noe vi aldri kunne ha reist alene.

HRM.

LEN OG FRIHETEN

ET FEM-ÅRS MINNE

normale, sunne mennesker som vil finne disse tingene opprørende — kommunistenes grusomhet og råskap (*obscenity*) trosser normale og sunne menneskers fantasi.»

«Jeg fremholdt for ham», beretter Bain, «at det ville være klokt om han allerede nå, usikker som hans skjebne var, lot verden vite ett og annet om hva han hadde gjennomgått. Etter å ha tenkt seg om et øyeblikk, begynte kardinal Mindszenty å berette. Hans stemme var nesten uhørlig, det var som om hver setning måtte vristes løs fra det dypeste i ham selv.

Hans prøvelser begynte allerede fra det øyeblikk av da han var blitt utnevnt til primas i 1946. Hans erkebiskops-residens i Esztergom krydde av provokatører og spioner som skulle holde øye med ham, hans uvilje når det gjaldt å godta de stalinistiske makthavernes kirkepolitikk var dem en torn i øyet.

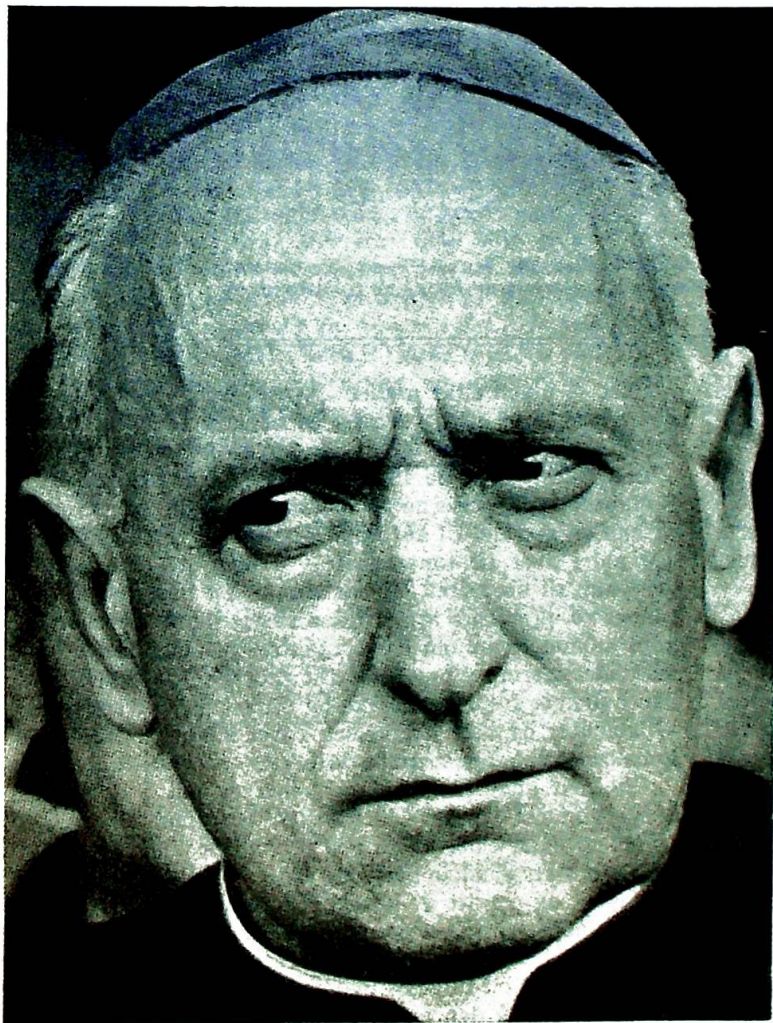
Lillejulaften 1948, i hans mors nærvær, trengte AVH-politifolk inn i hans residens og arresterte ham. Da han ble trukket til bilen, styrtet hans mor frem for å omfavne ham. For Mindszenty's øyne ble hun brutalt kastet inn mot murveggen av en AVH-offiser, mens kardinalen ble ført

til en av Europas mest fryktede adresser: AVH's hovedkvarter i Andrassygaten 60, Budapest.

Først ble han forhørt i flere dager. Så begynte torturen. I dagevis ble han prylt med gummibatonger. «De siktet særlig mot brystet — de visste at jeg hadde en svak lunge fra barndommen av». De tok klærne av ham og lot ham stå timevis naken i en kald, fuktig selle, mens de hånte og latterliggjorde ham. De anvendte «djevlelske påfunn» (kardinalens uttrykk) for å ydmyke og såre ham. Han fortalte at han var blitt slept til et rom hvor han ble tvunget til å overvære de råeste utskeielser.

Dag og natt fortsatte forhørene. I 29 døgn mattet de ham ut, for å oppnå hans underskrift under den ferdigskrevne tilståelsen. Den nakne, sterke lypæren i hans selle brant uavbrutt, og når han falt sammen, satte de alt inn på straks å gi ham bevisstheten tilbake — han skulle ikke hvile.

Til slutt ga kardinalen etter — kanskje trøstet det ham at han før sin arrestasjon hadde fortalt sine omgivelser at enhver «tilståelse» fra hans side ville være for null å regne. Og selv nå forsøkte han å røbe sine torturister: Etter «Jozsef Mindszenty» skrev han bokstavene C. F.

«Det er et faktum at Ungarn eksisterer ikke i dag. Det er en hån å kalle dette landet, regjert som det er av russiske våpen, for Ungarn. Noe hjem vil jeg ikke kunne finne før det igjen blir Ungarn, og dersom jeg er i live da, vil jeg igjen være borger av det landet.»

«Ingen kan skille meg fra mitt folk, ikke engang Sovjets samlede krigsmakt. Dersom jeg søker politisk asyl, så er det bare som en siste, desperat mulighet. Hvor jeg så oppholder meg, og under hvilke vilkår det enn er, så vil jeg bli her i Ungarn. Etter åtte år i fengsel går jeg nå inn i et nytt fengsel sammen med alle mine landsmenn. Fri blir vi først når dette landet blir et sannhetens og rettferdighetens land — når freden og sannheten forenes, som Kristus har lært oss. Det er ikke min person det gjelder. Det er Ungarns og den ungarske kirkes fremtid.»

«Glem ikke, glem ikke, glem ikke denne lille, hederlige nasjon som lider tortur og død i menneskehetens tjeneste.»

Josef kardinal Mindszenty
under ungarernes oppstand i 1956.

LUNDEN KLOSTER GRUNNLAGT

Lørdag 18. november nedla Hans Høyerverdighet Biskopen grunnstenen til våre kontemplative dominikanerinnens nye klosterbygg på Lunden. Det er første byggetrinn, omfattende søstrenes bolig og kapell, som nå er påbegynt. Hva kapellanboligen, kjøkkenet, daglige oppholdsrom, kapitelsal og refektorium samt taleværelser angår, må det gamle villabygget enda gjøre tjeneste, inntil neste byggetrinn står ferdig.

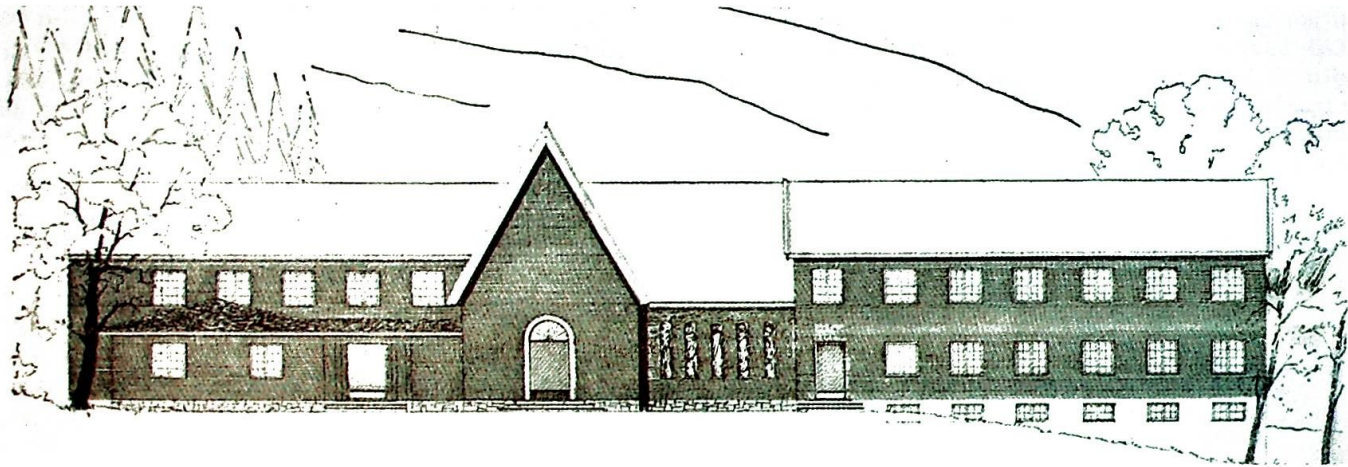
Begivenheten, som fant sted etter Kirkens vakre vigselseritual, hadde samlet representanter for Oslo-sognene, for dominikanerne, søsterkongregasjonene, for arkitekter og entreprenør og for legfolket. Biskopen innvidde og plasserte, under sang av litaniet til Allenhelgen, den første sten som stammer fra grotten i Lourdes, der de tolv Lunden-søstrenes moderhus finnes, og de vanlige grunnleggelses-dokumenter ble nedlagt i fundamentet.

Efter seremonien mottok søstrene de fremmøtte med hjertelig gjestfrihet og i åpenbar glede over å ha nådd så langt i sitt arbeide for å slå rot i norsk jord. Priorinnen,

Moder *Marie-Gertrude*, søstrenes kapellan pater *Finn Thorn*, og den utrettelige drivende kraft bak søstrenes komme til Norge, frk. *Marie Knudtzon*, hadde alle særlig grunn til å glede seg over denne viktige etappe i gjenreisningen av det rent kontemplative liv på norsk grunn.

Arkitekter for det nye klosteranlegg er *Gunnar* og *Sven Bjerke*. De har funnet frem til en ypperlig planløsning for klosterbygget, som fullt ferdig vil kunne romme 20 til 24 søstre. Når Lunden kloster engang står reist i sin fulle skikkelse, vil det ha både de åndelige og de materielle betingelser for å bli det kraftsentrum for bønn og åndelig fornyelse også for besøkende som et kontemplativt kloster alltid viser seg å være.

Søstrene må, som alle andre mennesker, arbeide, ofte hårdt, med jordarbeide ute og håndarbeide inne, for å tjene til sitt daglige underhold. Ved sitt fattigdomsløfte gir hver enkelt søster avkall på enhver form for personlig utbytte av sitt arbeide. De gjør sitt arbeide for Gud og til hans ære, det er deres eneste lønn. Det vet, at forat ar-

Til venstre i forgrunnen: Den en-etasjes bolig for kapellanen. Bak: Fløy for legsøstre og pensjonærer. Midt på bildet: Klosterkirken og til høyre søstrenes fløy. Første byggetrinn omfatter de to sistnevnte.

(*contra fidem* — dvs. under tvang). Det ga ham en dags utsettelse — så måtte han undertegne igjen, uten tilføyelser.

Da kardinalen ble overført til Marko-fengslet, noen dager før rettssaken, var han nesten fra forstanden. Som en siste advarsel til den knekkede kirkelederen arrangerte AVH en henrettelse av en forbryter foran sellevinduet natten før rettsmøtet.

«Da kardinalen hadde fortalt dette, ble han taus», forteller Bain. Minuttene gikk. Så stirret han på meg og sa: «Var det dette De ønsket å høre? Enda er det bare en liten del av hva jeg har vært igjennom». Han var synlig deprimeret av den uhyggelige beretningen. Gang på gang gjentok han at dette hadde de gjort mot Kirkens primas og den Hellige Fars representant — han søkte tydeligvis ikke sympati for sin person. Avskyen i hans stemme røbet den krenkede Kirkens mann: Det var tydelig at det som hadde rammet ham hardest var overgrepet mot den ungarske kirkes høyeste representant. Før vår samtale sluttet, fortalte jeg kardinalen at utenverdenen trodde han hadde vært under innflytelse av kjemiske medikamenter under selve rettssaken.

«Nei — ingen slike midler», svarte han, «bare virkningen av 29 døgn uten søvn og en ødelagt lunge. Jeg skal fortelle mer om rettssaken i den boken jeg nå skriver».

Bain beretter, at de 48 timene han ennå tilbragte i det Budapest som russerne nå overtok kvartal for kvartal, så han en god del til kardinal Mindszenty. Kardinalen ga seg aldri over til tungsinnet — i sine tyngste stunder grep han til breviaret, og når han la det bort, hadde han funnet ro og styrke igjen. Hans verste dager var når det kom anmodninger om hjelp utenfra, fra mennesker som led under terror og overgrep. Da gikk den hjelpeløse mannen hvileløst frem og tilbake og stirret stivt fremfor seg — ansiktet og hele skikkelsen røbet smerten. Men frem kom breviaret, og stormen la seg.

Fra den amerikanske legasjonen er det i disse fem årene kommet ytterst lite nyheter. Kardinal Mindszenty lever, og hans helse er så god som noen kan vente etter det han har gjennomgått. Og der — midt i det røde Budapest og omgitt av bevæpnede fiender — skriver han den sanne beretningen om et system som griper til barbariet for å bekjempe den kristne kirke. Det er et manuskript som vil bli fulgt av mange vaktsumme øyne — både på denne og på den andre siden av jernteppet.

AV
KIRKENS
LIV:

«Hva er et menneske - at du kommer ham i hu -?»

EN ADVENTSBETRAKTNING AV SR. MARIE LOUISE O. P.

Davids 8. salme er en av det gamle Testaments mange vakre hymner hvor skapningen bryter ut i lovprisning over Guds skaperverk. Alle disse perler av poesi uttrykker fundamentale trossannheter med den største klarhet og selvfølgelighet. Himmel og jord er blitt til på Gud Jahves ord, Han skapte mennesket i sitt eget bilde, Han hersker med sin allmakt over hele universet, og mennesket blir uopphørlig ledet ved hans hånd.

Israels gamle salmer er blitt hele jordens eiendom. Men i dag har ordene mistet sin opprinnelige kraft for de fleste. Det er så lett å la seg rive med ut i vitenskapens verdensrom, og når blikket ikke stadig er åpent for hele perspektivet, kan troen miste fotfestet på disse nye, svimlende baner. Og mennesket, hva mener det om seg selv? Hvilken plass kan det innta i et verdensbilde hvor grensene flytter seg så hurtig utover? Er vi ikke til syvende og sist bare et produkt av tilfeldigheter? Vi kan jo ikke i dag se bort fra teorien om en utviklingsprosess. Hvordan kan vi så holde fast på barnetroens Gud, være overbevist om at Han i et uopphørlig nå, fanger oss inn i sin tanke og sin kjærlighet? Har Han ikke bare sluppet urkreftene løs en gang i tidenes opphav, og siden latt utviklingen så å si seile sin egen sjø mens Han betrakter den i majestetisk avstand? Ja, kan vi i det hele tatt stole på vitenskapens resultater uten å fjerne Gud fra bildet?

Mange liknende spørsmål ligger og gnager på troen hos nåtidsmennesket. Men hvorfor ruster så få seg mot slike undergravninger ved å søke tilbake til Guds eget ord og gjøre det mer levende? Den moderne bibelforskning kan jo nettopp takke vitenskapen for nye veier som åpner seg mot en dypere forståelse av Skriftens sanne mening.

«Hva er mennesket at Du kommer ham i hu?» Vi åpner Bibelen og prøver å finne et svar i skapelseshistorien. Til å begynne med blir vi nærmest forvirret når vi leser disse første sidene. Vi møter to beretninger, så vidt forskjellige at de kan virke helt motstridende. Men etter hvert som vi fordypet oss i dem, klarer forståelsen. Vi øyner to

beidet skal kunne bli en gudsyndyrkelse må det innvies ved bønn. I klosteret skifter derfor dagens arbeide med tidebønner. Samtidig som klosterlivet er en gudstjeneste, er det også en tjeneste for nesten.

I Lunden kloster har søstrene forøvrig satt seg som en spesiell oppgave i nestekjærlighetens tjeneste å be for de splittede kristnes gjensorenning.

aspekter som utfyller hverandre så fullkomment at vi mister noe vesentlig hvis vi betrakter den ene og utelukker den andre.

I den første fortellingen (1. Mos. 1, 1—2,4) ser vi at universet har hatt en begynnelse, at Gud har latt livet vokse frem i en bestemt orden fra de lavere til de høyerestående vesener, at mennesket ved Guds spesielle inn gripen er blitt til som avslutning på verket, og at det alene har trekk til felles med sin Skaper. Vi som lever i dag har lettere for å forsone denne teksten med vitenskapens teorier, enn tidligere generasjoner kunne gjøre det. Ikke minst når vi tar i betraktning hva eksegetene sier om de gamle hebreeres oppfatning av kunsten å skrive historie. Likevel sitter vi igjen med forestillingen om en nokså fjern Gud hvis ånd «svever over vannene». Men når vi leser videre, fatter vi hvorfor det er to parallelle fortellinger, og at den siste især konsentrerer seg om mennesket og dets forhold til Skaperen.

«Gud Jahve formet mennesket av jordens muld.» Her finner vi igjen bildet av pottemakeren og leirkrukken som Bibelens forfattere hadde så stor forkjærlighet for. «Men nå Herre!», sier profeten Esaias, «Du er vår far, vi er leiret, og Du er den som former oss, og et verk av din hånd er vi alle sammen». Vi ser for oss kunstneren som lenge har båret det ferdige kunstverk i tankens innerste dyp. Han tar for seg en leirklump og begynner å bearbeide den. Hendene er i virksomhet, de er en bro hvor kunstneren overfører noe av seg selv til stoffet som føyser seg og tar form. Når verket står ferdig, er leiren ikke lenger materie bare, den er en gjenspeiling av mesteren som formet den, den har fått liv av den skapende kjærlighet som gjør mester og verk til et uatskillelig hele. «Og Han blåste livets ånd i hans nese, og mennesket ble til en levende sjel.»

Kjærlighetens vesen er å meddele seg. Guds kjærlighet måtte så å si skride over fyllden av sin uendelighet og skape — frembringe et menneske med intelligens og vilje som kunne vende seg mot Ham og svare på hans kjærlighet.

Adventstiden gir oss et slags rundskue over mennesketens historie og orienterer oss mot vår rette plass i Guds skaperverk. Vi tar vår egen eksistens opp til ny vurdering, vår intethet fordi vi er av muld, og vår storhet fordi vi er sprunget ut av en guddommelig tanke og bestemt til å dele Guds egen tilværelse. Det er ved Kristi fødsel at bildet av pottemakeren og leirkrukken har fått sin fulle mening, den som Israel bare kunne skimte gjen-

«Mot regnbuen — Sidney Poitier og Claudia Mc Neill.

Det har vært en tynn filmsesong i Oslo hittil i høst. Meget få filmer har hevet seg over det middelmådige. Det var bare til en viss grad tilfellet med Cannes-filmen *La Ciociara* («To kvinner») der Sofia Loren fikk en pris for sitt spill. På et ganske annet nivå kommer da den russiske filmatiseringen av en novelle av Tsjekhov, *Damen med hunden*, der hele Tsjekhovs melankolske fin de siècle-stemning er så vårt og fint fanget inn. Ennå engang viser det seg at når sovjet-russerne ikke er tvunget til å lage propaganda, har de en uhyre rik menneskelighet å øse av. I en helt annen gate — og på et meget lavere nivå — ligger *Djevelens dal*, som vi allikevel skal nevne: Det er historien om en meksikansk landsby som tyranniseres av en ung og sjarmerende, men samvittighetsløs røver — Dirk Bogarde, inntil han finner en verdig motstander i landsbyens nye prest — John Mills. Og det blir nå prestens oppgave å vise røveren at det ikke bare er han selv som fortjener tiltro, men også det budskap han representerer: Er det sangen som er vakker, er røverens spørsmål, eller virker det bare slik, fordi den blir sunget så godt? På dette henspiller filmens engelske tittel, *The Singer not the Song*. Og når først røverhistorie skal være, har altså denne en moral — og forøvrig en slutt à la Graham Greene.

Når vi har fått se så få gode filmer i det siste, skyldes det to ting: Dels tar norsk filmimport sjelden noen sjan-

ser. Den holder seg på det jevne. Vi spares for det helt dårlige — men går også glipp av en rekke kvalitetsfilmer. Men dels er også filmproduksjonen inne i litt av en krise. Et katolsk filmblad kunne sette som tittel for sin lederartikkel over den siste Cannes-festivalen: «En filmproduksjon som fortviler over mennesket». Det kan dreie seg om den rene blasfemi — den store filmkunstneren Buñuels prisfilm *Viridiana*, eller den antireligiøse polske propagandafilmen *Nonnen og djevelen*, som vi dessverre visstnok snart får se i Norge — eller det kan være den virkelighetsoppfatning som kommer til syne hos de unge franske, ofte glimrende begavede regissørene («den nye bølgen») om under påskudd av realisme så altfor ofte reduserer menneskelivet til en absurd grimase (nylig eksempel: Claude Chabrols *Venninnene* («Les bonnes femmes»)) — når den ikke tar sikte på en ren fremstilling av den absolute ondskap i sine kriminalfilmer. At f. eks. kriminalfilmen *Het sol* («Plein soleil», av en fransk regissør av den eldre generasjon) ble til gjenstand for en interpellasjon i Oslo bystyre på forsommeren, kan ikke undre.

Men så er det altså ikke helt få kvalitetsfilmer, som også står for et positivt budskap, som vi ikke får se. En prisfilm fra Venezia 1959, også premiert av det katolske filmbyrået, kom omsider til Oslo i høst, men fikk ikke lang levetid: Det var Rossellinis *General della Rovere*. En annen katolsk prisfilm som vi relativt nylig har sett, er den gode engelske *The angry silence* — som i en streikebryters skilkkelse (det dreier seg om en «vill» og helt urimelig, kommunistinspirert streik) tegner enkeltmenneskets fortvilede kamp mot massehysteriet — så meget vanskeligere å motstå når det skjuler seg bak en falsk solidaritets maske.

Nå har OCIC — det katolske filmbyrået — delt ut sin Grand Prix for 1961. Og det kan være interessant å kaste et blikk på de filmene som var plukket ut til finalen. Flere av dem er nemlig alt kommet til Norge.

Prisen gikk til den amerikanske filmen *Question Seven*, som behandler et dessverre rykende aktuelt problem, nemlig konflikten mellom staten og den enkeltes samvittighet. Handlingen er hentet fra Øst-Tyskland, og hovedpersonene er en protestantisk prest og hans unge sønn, som hver på sitt felt tvinges til å ta standpunkt. Siden filmen er amerikansk, er det vel all utsikt til at vi får den til Norge forholdsvis snart. Men skal vi også få se OCIC's Venezia-pris, den italienske *Il posto* («Jobben»)? Det er en film i beste neorealistske tradisjon — en liten hverdagshistorie, en handling av nesten ingenting, men fortalt med humor og kjærlighet til små mennesker, av en italiensk ny-bølge-representant, i skarp kontrast til de franske intellektuelles beskrivelse av livets absurditet.

Bernhard Wicki ble kjent i Norge med sin film om Hitler-krigens idioti: *Broen*, en flokk tysk ungdoms aldeles unyttige død for en aldeles unyttig bro. Nå har han laget filmversjonen av *Father Malachy's Miracle* (*Miraklet* heter den norske utgaven av denne boken av Bruce Mar-

nom tåke. I det gamle Testamente hadde karet likevel ikke nådd sin endelige form. Verket hadde satt seg opp mot mesteren, krukken fikk en brist så gudsbildet ble slettet ut. Men Israels historie er historien om Guds tålmodige bearbeidelse av sitt folk, inntil det var formet til å ta imot hele fylden av hans åpenbaring ved Kristus. Skapningen kunne se med sine egne øyne at den ikke er overlatt til seg selv, for Gud gjorde seg til ett med oss ved å bli menneske.

I Kristus har leirkaret nådd sin fullførelse. Han er det fullkomne kar som vi skal formes etter, Han er også

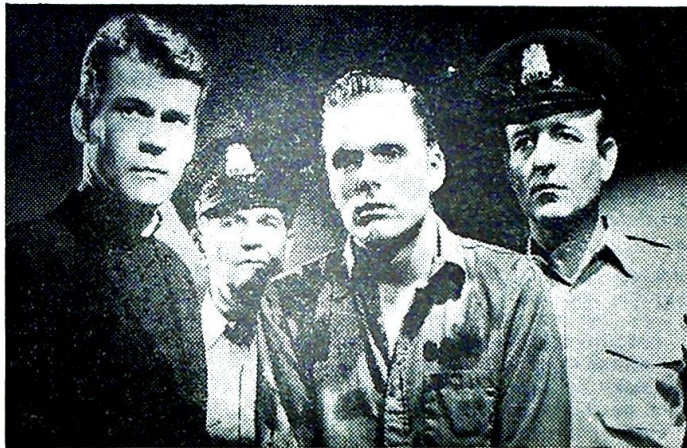
frelsens kar som tegner vårt gudsbilde opp påny. I Ham kan vi betrakte både mesteren og verket.

Når adventstiden fornyer inkarnasjonens mysterium i vår bevissthet, da er vår undren alltid like stor når vi tenker hvordan Gud lot oss høre gjennom englenes sang at Han finner sin glede i menneskene! Til tross for den gjenstridige og vanskelige materie vi er, så vet vi at mennesket ikke er gitt tilfeldighetene i vold, men at en skapende, frelsende, alltid nærværende kjærlighet fører oss mot den bestemmelse vi hadde i Guds tanke før verden ble til.

shall). Pater Malachias er den lille skotske presten som utfører et eklatant mirakel — for bare å oppleve at miraklet nok blir på sett og vis anerkjent, men bare for så å bli utnyttet kommersielt eller holdt leven med, som en grotesk farse — som Guds tegn til menneskene kan vår overfladiske samtid umulig se det, er Marshalls hårde dom, som Wicki kanskje ytterligere understreker.

Tre andre amerikanske filmer som var med i denne finalen er nå sendt ut i Norge. Det gjelder *The Sundowners*, («Leir i solnedgang») satt i scene av Fred Zinnemann (skaperen av «Nonnens historie») og spilt av Deborah Kerr og Robert Mitchum. Den tegner et godt menneskelig bilde av en familie av sauegjeterere i Australia. Det viser seg forøvrig nok en gang at amerikanske film er på sitt beste når den tar opp sosiale problemer, da smaker den mindre enn ellers av hermetikk og sukkerlake. *The Hoodlum Priest* («La dem ikke dø») er fortellingen om en jesuitt, Father Clark, og hans kamp for unge lovbrytere. Father Clark eksisterer i virkeligheten og har virkelig grunnlagt det hjemmet, *Dismas House*, som filmen forteller om. Dessverre er hele skildringen holdt vel meget i sort-hvitt, ingen skal ta feil av helter og skurker. Men

«La dem ikke dø» — Don Murray som pater Clark, og den unge dødsdømte.

filmen er allikevel enkel og redelig, og presten er godt fremstilt av den unge sympatiske Don Murray. Den fikk OCIC's pris i Cannes i år.

Den prisen burde vel dog snarere gått til *A Raisin in the Sun* («Mot regnbuen»), som imidlertid fikk Gary Cooper-prisen for sine menneskelige verdier. Denne filmen har én stor feil, nemlig den å være filmet teater — den er bygd over et teaterstykke som så mange amerikanske filmer, og her har det ikke vært gjort noe forsøk på å skjule det: Nesten alt foregår innenfor de samme fire veggene, og personene kommer inn av døren akkurat når man har bruk for dem, og forsvinner igjen når de har sagt sine replikker. Men det oppveies av en god dialog og en glimrende skuespillkunst, først og fremst av Sidney Poitier, den sorte skuespilleren som alt har fått et stort navn, ikke minst for sin innsats i filmer som tar opp raseproblemet — noen husker ham kanskje i *Lenken*. Dette er historien om en sort familie som vil ut av slummen — og dens strid både innad og utad: Innad, om hvilke midler er de rette å bruke: Skal en følge sin samvittighet, eller tute med ulvene? Og utad, kampen mot den snikende diskriminering, og den krenkelse av menneskeverdet, i ordets dypeste forstand, som den kan bety. Dette er en av de filmer som gir en håp for Amerika. *Kriton.*

NORDISK KATOLSK HØYSKOLE-UKE

SOMMEREN 1962

Med godkjennelse av biskop *Theodor Suhr*, Danmark, biskop *Ansgar Nelson*, Sverige og biskop *Jacob Mangers*, Norge, vil det neste sommer — nærmere bestemt i uken lørdag 28. juli (aften) til lørdag 4. august (morgen) 1962 — bli avholdt en *Nordisk Katolsk Høyskoleuke* hvor det ventes deltagere fra Sverige, Finland, Danmark og Norge. Skolen vil finne sted i Danmark, såvel på Ledreborg Slot nær Roskilde som på det nærliggende feriehus Borreveilevig hvor også innkvarteringen skjer.

De faste holdepunkter i skolens program er den daglige messe og stille time i Ledreborg Slots kapell og to daglige foredrag, samt rundbordssamtaler og komplementorium som avslutter dagen; dessuten vil det forøvrig gis rikelig tid til alminnelig samvær og avkobling.

Ukens tema, som behandles i foredrag og samtaler, er «TROENS MENNESKE — FRA BARN TIL VOKSEN», og det vil ha interesse for såvel yngre som eldre, ektepar såvel som ugifte.

Adgang til skolen har alle voksne katolikker over 21 år.

Et nærmere program for høyskoleukens undervisning vil forøvrig komme over nyttår både her i bladet og i en orienterende folder som til den tid vil kunne rekvireres ved henvendelse til Høyskoleukekomiteens norske representant: Aimée Wedset, Wilhelm Færdensv. 2 A, Oslo NV.

Som prest ved høyskolen deltar pater *Thomas Patfoort* OP, fra Oslo, mens den svenske redaktør *Göran Dahlin* fra Stockholm er ukens leder.

Det er naturligvis, i den prisutvikling vi for øyeblikket er inne i, vanskelig å oppgi på kroner og ører hva det vil koste å delta, men det kan med dette forbehold oppgis at prisen vil bli ca. D.kr. 100.— pr. person. Om nødvendig vil barn i alderen 1—7 år kunne medtas på skolen, hvor de vil bli passet under messen og foredragene. Det vil koste ca. D.kr. 9.75 pr. barn pr. dag.

Den nordiske komité for høyskoleuken består av skolebestyrer *Erling Tiedemann*, Danmark, redaktør *Göran Dahlin*, Sverige og *Aimée Wedset*, Norge. Interesserte i Norge kan inntil videre henvende seg til den norske representant.

BLIKK på TIDEN

KULTURPANIKK

■ I den stadig bredere (men sjelden dypere!) debatt om de nordiske lands tilslutning — eller ikke-tilslutning — til Fellesmarkedet har der i den senere tid vært bragt inn et tema som er egnet til å få nordiske katolikker til å sperre øynene opp i vantro. Som blåst bort er den noe overlegne kulturtrygghet i Europas nordlige hjørne — alvorlige akademikere trer i fullt alvor frem og profeterer at nå truer den store katolske ulv med å sluke de tre små velfødde griser. I Danmark, dette Danmark om hvilket Sigrid Undset med kjærlighet har skrevet at det kan leve uten panser fordi det har en sterk og smidig ryggrad, og som i århundrer bare er blitt danskere ved åpent å motta impulser sydfra, har blant andre professor dr. philos Sven Møller Kristensen i en kronikk om «Nordisk og europeisk» («Politiken» 15. november) ropt vakt i gevær mot katolisismens spøkelse — det er den, mener han, som nå truer kulturutviklingen i Kierkegaards og Grundtvigs land. Hvordan denne kulturelle maktovertagelse egentlig skulle kunne skje, gir han ikke noen anvisning på, den må da også i en katolikkis øyne fortone seg som en vill utopi. Mer virkelighetsnær er kanskje denne akutte følelse av åndelig *vacuum* som et felles-europeisk perspektiv synes å påtvinge enkelte mer eller mindre avkristnede nordiske intellektuelle. Den forteller sitt: Det spør om det ikke snarere er vår egen arv vi har vanskjøttet her nord.

Noe av den samme «kulturpanikk», men adskillige grader forgrovet, kommer også til uttrykk i en kronikk om «Kapitalen

Det danske får løper intetanende inn i Fellesmarkedets «katolske» fold. (Tegn.: Ungermann.)

og Paven» (!) av cand. psychol. Anne-Marit Sletten («Dagbladet» 13. november). Den kan avsnittsvis få en til å tro at den vittige dagsavisens noksom berømte «dustespalte» har løsnet fra sin løse skrue lenger oppe på siden og drattet ned på kronikkplass. For Anne-Marit Sletten vil ha oss til å tro at Kirken, hvis gravferd radikalerne nå i tre menneskealdre har hatt det så travelt med å ordne, tvert om står klar til å overta Vestens skjebne og tyne friheten og demokratiet ut av oss. Hun «øyner» en sammenheng mellom svært så forskjellige statsmenn som alle konfesjonelt sett er katolikker, og har lest Pavens sosiale rundskrivelse *Mater et magistra* så utstudert bakvendt at hun får den til å bli et forsvar for — kapitalismen! Gehalten i denne idé-politiske «orientering» turde fremgå av blant annet dette sitat som muntrasjonsrådet Frederik Stabel vel bør se å få heist opp på dets rette plass:

«I dette opplegg passer det godt at pavens nestkommanderende som ble utnevnt i år trass i forbigåelser og høy alder

(78 år), og på tross av en bestemmelse som egentlig gjorde det ulovlig å velge ham(?) — er kardinal *Cicognani* — som har vært Vatikanets sendemann i USA i 25 år, og er både Kentucky-oberst og æres-indianerhøveding.»

Vi har alltid trodd at en av den praktiske psykologs oppgaver var å *tjerne* angst-psykoser — ikke skape nye. Og vi synes jo også at Anne-Marit Sletten er både fantasiful og mørkeredd i sine betraktninger — så meget mer som nordisk egenart består i noe langt levedyktigere og verdifullere enn det hun forestiller seg som våre «umistelige» verdier: «Mennesket som et selvstendig, bevissthetssøkende, handlende og skapende individ som må være ubundet til alle sider for å kunne realisere sin «guddommelighet» og sin ånd — i *bio-psykologisk regi*».

Ja så står der virkelig: «I bio-psykologisk regi!» Der ville vår kulturpanikk begynne.

MARIA TIL ÆRE

■ Det Norske Studentersamfund hadde glede av sitt dristige tiltak: Å lage en hel kulturkveld over kunstens og kristentroens Jomfru Maria. Ikke bare fulgte et lydhørt publikum i en fullsatt Aula det gedigne programmet som Ørnulf *Ranheimsæter* presenterte. Men den effektive «build-up» i dagspressen omkring denne begivenheten bragte frem stoff og tanker av interesse omkring et tema som vi ofte — kanskje for skråsikkert — regner som avskrevet i norske sinn.

Blant alle kommentarene, fester vi oss særskilt ved en interessant kronikk av dr. philos. Olav Bø om «Jomfru Maria i tradisjon og folkediktning» («Dagbladet» 10. november). Som folkeminnegransker fastslår han hva vel nå den samlede historieforskning her hjemme er villig til å underskrive: At den katolske tro og kultur i Middelalderens Norge gikk dypere enn det var god latin å hevde i Edvard Bull's dager. Dr. Bø skriver blant annet:

«Det vil alltid vere eit problem kor djupt ned i sjølve folke-medvetet slike truer har nådd, og mange har hevda at det katolske nedslaget ikkje var så sterkt som seinare folketradisjon ber bod om. Da skal vi hugse på at katolsk mellomalder i Norge er ein tidbolk på 500 år, og at kyrkja i denne tida var den einaste åndelege makt utanfrå å seie som kune øve på-verknad og gje impulsar til truer og førestillingar. Ikkje alt kyrkjeleg hadde same gjennomslagskraft, sjølsagt, men summen av katolsk kyrkjeleg innverknad er likevel veldig. Seinare folketradisjon er godt prov på det..»

(...) Ingen treng tvile på den trygge plassen jomfru Maria har hatt i norsk tru og tradisjon. Dei bølgeslag av almenne førestillingar som nådde opp til våre strender, førde med seg kulturgods som snøgt vart tileigna og heimkjent. Det underfulle, enkle og naive i dei mange fortellingane tala til opne sinn hjå vanlege menneske, som alltid har hatt trong til trøyst og tryggleik. Jomfru Maria var nok opphøgd som himmeldronning og utvald mellom kvinner, men ho var samstundes så menneskeleg og så nær at det ikkje var noko vågespel å vende seg til henne.

Ein stor del av det mellomalderske fortellingsstoffet om jomfru Maria kom bort med reformasjonen, men i folkeleg tru og tanke levde ho vidare.»

DEN SISTE FERD

■ Om et heller trist tema, nemlig om begravelsen, har professor dr. theol. Olaf Moe nylig skrevet noen kloke og menneskelige betraktninger i «Vår Kirke». Ganske særlig fester vi oss ved hans meninger om *kremasjonen*. Den katolske kirkes uvilje mot kremasjonen, tross de praktiske og hygieniske argumenter som taler sterkt for den, er historisk betinget: I visse katolske hovedland har kremasjonen nærmest utvetydig gjennom flere generasjoner vært jevnogd med en ateistisk bekjennelse fra den avdødes side. At der ved denne særlige begravellesmåten også finnes noe som lett kommer i konflikt med den kristne sensibilitet, selv når den forrettes i kristen ramme, føler nok svært mange katolske kristne, selv om der også er

katolikker som gjerne så kirken endre sin disiplin på dette punkt. Begge parter bør med interesse lese en from og sindig lutheraners refleksjoner:

«Kremasjonen blir mer og mer den alminnelige form for bisettelse hos oss, fremfor alt da i de større byene. Som kjent kreves det ikke lenger noe uttrykkelig ønske fra den avdødes side om å bli kremert, men det står de etterlatte fritt å avgjøre spørsmålet om kremasjon eller begravelse. Vår kirke har ved sin alterbok bare regnet med kremasjonen som unntakstilfelle og ikke forkastet den. Men de fleste byprester har visstnok i dag flere kremasjoner å forrette ved enn begravelser.

Fra kristent synspunkt kan man visstnok ikke fordømme kremasjonen, selv om bevegelsen for den fra først av ble båret frem av antikristelige motiver. Men, som det i sin tid ble sagt av Thv. Klaveness: Den strider ikke mot den kristne tro, men mot den kristelige følelse.

Gud kan naturligvis like så lett reise opp igjen et legeme som er brent til støv, som et legeme som er smuldret hen i jorden. Men når kirken fra første stund av satte begravelsen i steden for likbrenningen, hadde den sine gode grunner for det. Den bekjente seg dermed til et annet syn på legemet enn det hedenske.

Nå blir det jo også ved kirkens ritual for kremasjon uttrykkelig minnet om det kristne oppstandelseshåp: «Av jorden skal du igjen oppstå!» Og det må hilses som et fremskritt fra bisettelsen av asken i kolumbarier at det nå mer og mer er blitt skikk å jordfeste den på en kirkegård.

Kremasjonen betyr for så vidt ikke noen protest mot troen på legemets oppstandelse, men skikken har også sin betydning som tegnesprog, og både etter sin opprinnelse og etter sin form peker likbrenningen snarere bort fra enn hen til oppstandelseshåpet. Bak forkjærligheten for kremasjonen ligger nok altfor ofte troen på at det bare er sjelen som lever videre, mens legemet kun er bestemt til å tilintetgjøres.»

Professor Moe hevder at kremasjonsskikken ikke kan avvises av dogmatiske grunner:

«Og jeg har da heller ikke vegret meg for å medvirke i bisettelser med kremasjon. Men selv ønsker jeg å gravlegges på gammel kirkelig vis, og jeg tror at kirken ikke bør anse det som helt likegyldig om dens medlemmer velger det ene eller det annet. Av de nevnte hensyn bør kirken holde på den bibelske og kirkelige tradisjon og derfor foretrekke begravelsesskikken.»

SAK SOM ULMER

■ Som en ulmende glo av uro ligger *friskolesaken* i mange av de sinn som føler ansvar for oppdragelsen her i landet. Myn-dighetenes meget håndfaste planer om faktisk skole-monopol i Norge synes å møte en stadig bredere og dypere misstanke både hos skolefolk og foreldre: Dette er ikke en tid da man problemløst delegerer så vidtgående og skjebnesvangre fullmakter til «det offentlige». For hva «det offentlige» er om ti, tyve, femti år, slik som europeisk politikk utvikler seg, det er det ikke så lett å bevare en ubeskåret optimistisk mening om. Fler og fler av foreldrene føler instinktivt at det kanskje er klokt i tide å ta tilbake noe av den foreldreretten som noe overilet har vært betrodd våre ellers demokratiske og hederlige myndigheter. De eldre blant dem har jo forøvrig fem års erfaring for at den retten kan bli brutalt tråkket på midt i det tyvende århundre.

Vi synes våre hjemlige sosial-demokratiske kulturpolitikere ville gjøre klokt i å tilegne seg det standpunkt som deres danske sosialdemokratiske kollega, formannen i det danske Arbeidernes opplysningsfond og folketingsmann Poul Hansen nylig har gitt uttrykk for:

«Vi sosialdemokrater kan ikke lenger leve på å kjempe for sosiale goder. Dem har vi for lengst oppnådd. Vi må kjempe for et rikt og mangesidig åndsliv. Og *friskolene* med de forskjelligste livssyn og de forskjelligste pedagogiske systemer er en vesentlig del av dette kulturelle liv. Hvis staten ikke støtter initiativer på dette området, svikter den sin oppgave.»

Så meget mer som skolens folk i Norge selv reagerer mot vårt undervisningsdepartements noe oldenborgiske maktkon-

FRANSISKUSHJELPEN

blir av og til stilt overfor følgende problem: En mor er syk og må på sykehus. Noen må ta seg av barna imens. Finnes det familier som er villige til, for kortere tid, å ta barn hjem til seg, mens moren er på klinikk? Skulle noen være interessert — nå eller for en fremtidig anledning — ville Fransiskushjelpen være takknemlig for kontakt. (Tlf. 68 08 68, kontortid 12—13).

KONGENS FORTJENSTMEDALJE

Arkitekt Axel Kollerud, som siden 1927 har vært medlem av St. Olavskirkens syndikat, er for sitt arbeide i boligreisningens tjeneste og andre samfunnsmessige opp-gaver blitt tildelt H. M. Kongens fortjenstmedalje.

JULEHEFTET

«Kimer I Klokker»

ER UTKOMMET

INNHOOLD:

DEN FØRSTE JUL

Av K. K.

JULENS MYSTERIUM

Av Edith Stein.

LITT OM MATHIAS GRÜNEVALD OG HANS ISENHEIMER ALTER

Av Ørnulf Ranheimsæter.

GLIMT FRA DET KATOLSKE MALLORCA

Av Ellen Faaberg.

KIRKEN. DIKT

Av Alessandro Manzoni.

Oversatt av Kristen Gundelach.

FORUNDERLIGE BRUEGEL

Av Kjell Warberg.

«LA VERNA» — FRANS AV ASSISIS HELLIGE FJELL

Av Julie Maria Sopp-Colbjørnsen.

INGEN JUL UTEN TONER

Av Jacob Blaauw.

BISKOP NICOLAS ARNESON

Av E. F.

OM OLAVSKYRKJA I EIVINDVIK

Av Olav Vatne.

ST. OLAVS KIRKE I TØNSBERG. DIKT

Av Henry Kristiansen.

Omslagsbildet etter Mathias Grünewald.

Julemotiv fra Isenheimer-alteret (ca. 1313—15).

Trykt på kunsttryk-papir. Pris kr. 3.—.

ST. OLAVS FORLAG, Akersv. 5, Oslo.

sentrasjon. Over den nylig offentliggjorte «Innstilling om revisjon av lov om høyere almen-skoler» (kommentert på lederplass i «St. Olav nr. 18 i år» har Filologenes og Realistenes Kandidatforening nå oversendt Kirke- og Undervisningsdepartementet en resolusjon der det blant annet heter:

«Generalforsamlingen finner å måtte beklage det negative syn på de frie skoler som Innstillingen er preget av. Vi mener at de frie skoler er et viktig ledd i et demokratisk samfunn, og vi synes det er betenkelig med en ny reduksjon av deres allerede minimale eksistensmuligheter. Vi anmoder derfor om at Innstillingen må bli revidert slik at de frie skolene her i landet kan få tilfredsstillende arbeidsforhold.»

Vi tror ikke bare det er rettferdig, vi tror simpelthen det er klokt overveid politikk av de ansvarlige myndigheter å ta hensyn til denne protesten.

Frater Candidus.

Om pater Pire

Hugues Vehenne: «Tilbake til livet», Nobelprisvinneren pater Dominique Pires liv og virke. Nasjonalforlaget 1961. 217 s.

«Menneskene bygger for mange murer og for få broer.» Disse innledningsordene i pater Pires tale ved mottagelsen av Nobelprisen har en mening for oss alle, og han selv er et eksempel på en mann som bygger høyst konkrete broer av kjærlig forståelse. I hans arbeide er Evangeliets kjærlighetsbudskap omsatt i handling, slik vi alle, hvor ufullkomne vi enn måtte være, burde kunne omsette det litt mer i handling i vårt liv — ved å bygge flere broer. Genialt enkelt — og genialt vanskelig.

Boken er et gripende dokument om pater Pires arbeide for de såkalte minusflyktninger, om hans tanker og meninger, og om hans store forståelse av flyktingenes omstillingsprosess. — Det er vanskelig å forstå at Norge som ga ham Nobelprisen for hans arbeide ikke kunne la ham få legge sin Anne Franklandsby her.

Men om boken er god der pater Pires tanker og arbeide kommer frem, så er den fra forfatteren Vehennes side langt fra noe litterært mesterverk. Den er ofte skrevet i en irriterende og direkte affektet føljetong-stil, og kan forekomme temmelig overdelt. Enkelte småligheter og misunnelse som pater Pire har vært utsatt for kunne vel forfatteren ha vært overlegen nok på hans vegne til kun å nevne i en bisetning, — og jeg er så pirkete at jeg reagerer når det i en slik bok blir brukt uttrykk som «en svartsmusket teppehandler», og at et ekstra rotet hus blir betegnet som «et sigøynerhus». Det er mulig at jeg er litt for sensibel når det gjelder ordvalg, men det skal også bygges broer over til alle mørke mennesker, hva enten de er teppehandlere eller ei, og ordet «svartsmusket» har nå en egen tvilsom valør.

Men disse innvendinger mot boken som sådan kan oppveies av det ekte, det positive og helhjertede budskap fra denne dominikanerens virke — dette budskapet om at i kjærlighetens verden er det ikke tallene, men viljen til godhet mot enkeltmennesket som teller.

Sigurd Halvorsen i Det Norske Flyktningeråd har skrevet et kort forord til boken, som i sin enkelhet er dekkende for

det inntrykk man sitter igjen med, og som jeg er fristet til å gjengi i sin helhet:

«Pater Pires innsats i flyktingearbeidet er en stor barmhjertighetsgjerning. Det vet enhver som kjenner til internasjonal flyktingehjelp etter krigen. I sin bok «Tilbake til livet» uttaler pater Pire. «... ved slike anledninger må jeg alltid tenke på ordene St. Vincent av Paul sa til en liten nonne da hun første gang skulle gå på besøk til de fattige: «Glem ikke at du skylder dem takknemlighet. Pass på at du får tilgivelse for det gode du gjør dem...». Vi har meget å be om tilgivelse for.»

Oversettelsen svikter nok en og annen gang originalteksten når det gjelder uttrykk som angår pater Pires religiøse bakgrunn. Og hva er «fløten som blir skummet av denne lidelsens melk»?

L. S. J.

Israel

Israel. Fra de eldste tider til Jesu fødsel. Av Arvid S. Kapelrud. Universitetsforlaget, Oslo 1960. 181 s.

En innføring i det Gamle Testaments verden kan foretas fra minst tre forskjellige synspunkter. Den kan skrives som bibelhistorie i rent religiøs forstand, med den vesentlige vekt på det teologiske-tematiske, og så å si stille seg inn i de bibelske bøkens eget perspektiv. Eller den kan legge hovedvekten på det kulturelle, det religionshistoriske i bredere forstand, fremdeles med støtte i den politiske historie. Verker av disse to kategorier savnes meget hårdt i Norge, og man kunne forsåvidt beklage at professor Kapelrud i sin nye bok om Israel nærmest har valgt en tredje utvei. Her er nemlig hovedvekten tydelig lagt på det politiske plan. Israels religiøse historie blir helt underordnet. Innenfor den begrensede ramme som dermed er gitt, er imidlertid også professor Kapelruds bok et meget nyttig verk. Mens vi får vite lite eller ingenting om f. eks. profetenes rolle i Israel, og den religiøse utvikling i senjødedommen er gått over med en harelabb, gir boken en velsignet nøktern og oversiktlig fremstilling av de begivenheter som danner bakgrunnen for den hellige historie. Når det gjelder omstridte spørsmål som patriarkberetningenes historiske verdi eller utvandringen fra Egypt, tar forfatteren sindig omtrent midt på treet — hvilket også har sine uomtvistelige pedagogiske fordeler. Boken er skrevet for studenter av alle kategorier, men enhver som er interessert i sitt Gamle Testamente, vil kunne betrakte den som en uunnværlig ledsager i dette studiet — i norsk litteratur fyller også den en virkelig lakune. En kunne bare ønsket at forfatteren, nettopp fordi det dreier seg om politisk historie, hadde ført fremstillingen frem til år 70 e. Kr., som her danner den naturlige avslutningen. Å stanse ved Herodes' død — som altså omtrent faller sammen med Jesu fødsel — er i dette perspektiv lite rimelig!

Det er kanskje ikke til å unngå at professorens syn på arten av Bibelens historiske karakter ikke alltid faller sammen med det katolske syn på inspirasjonen. Men jeg finner i alle tilfelle liten mening i en setning som denne, angående Herodes' død år 4 f. Kr.: «Når han av tradisjonen har vært knyttet til Jesu historie, henger dette sammen med den regnefeil som er gjort i forbindelse med forsøket på å regne ut Jesu fødselsår. Etter den korrigerede kronologi må Jesus være født ca. 7 før Kr.» — Ja, og nettopp derfor har man full rett til å akseptere tradisjonens riktighet på dette punkt?

E. G.

Neste nr. av «St. Olav» (nr. 24) blir et utvidet julenummer og utkommer 23. desember.

Pater
Paillard
om
Rosenkransen

Den i Finland virkende dominikanerpateren *Jean Paillard*, som allerede har fått adskillige norske venner gjennom sin bok «Fire evangelister — fire verdener», har så Petrus de Dacia-förlaget i Stockholm nylig utgitt «Om konsten att be rosenkransen», — en serie meditasjoner til rosenkransens 15 mysterier. Den er et funn. Pateren gir oss innledningsvis sine tanker om bønnens vesen, og ledsager sine «mysterier» med kyndig valgte tekster fra Den Hellige Skrift. Den vesle boken er ypperlig illustrert av en raffinert bokkunstner: *Kaj Bechman*.

R. M.

Sluttstrek under en skrøne

I vulgær-propagandaen mot kirke og kristendom hører en ofte gjentatt påstanden om at et kirkemøte skal ha diskutert, og vedtatt — «med knapt flertall» kan somme fortelle — hvorvidt kvinnen har sjel. Menighetsfakultetets professor i kirkehistorie Carl Fredrik Wisløff, har — som så mange andre — sett seg grundig lei på dette tøvet, og har gitt seg til å bla i sine folianter. Hva han har funnet, gir vi gjerne plass for også i «St. Olav» (med referanse til «Luthersk Kirketidende» for 30. sept. i år), i håp om at det kan bidra til å spre det uvitenhetens mørke som hviler knugende over visse hjerner!

En hyggelig mann ringte en kveld og ville vite hva det var for et kirkemøte som i sin tid drøftet om kvinnen hadde sjel eller ikke. Han visste det var et kirkemøte som hadde drevet det så vidt. Men hvilket kirkemøte var det? Personlig trodde han det var Augustana.

Det er ellers Nikea en oftest hører nevnt. Det er ikke lenge siden en innsender skrev om det i en avis: Ikke underlig at prester og teologer er mot kvinnelige prester. De slekter på sine forgjengere som diskuterte om kvinnen hadde sjel. — I aktene fra Nikea finnes det imidlertid intet om en slik diskusjon.

De som har litt mer forhold til realitetene — ikke mye, men litt — pleier å nevne kirkemøtet i Macon 585. Det er der den famøse diskusjon skal ha funnet sted.

Jeg satte meg fore å lese kildene. Dette er hva jeg fant.

I *Mansis* store samling av konsil-akter finner vi de 20 *canones* fra Macon. De handler om mangt og meget, men der er ikke et eneste ord som kunne tyde på at man har drøftet kvinnens sjel. Ikke ett ord. (Jeg viser til *Mansi* vol. IX, col. 947—957.)

Men i *Gregor av Tours* Franker-historie, åttende boks tyvende kapitel, står det en merkverdig liten anekdote. Under møtet i Macon var det en biskop som sa at man ikke kunne bruke ordet *homo* om kvinnen, forteller Gregor. Det er tydelig at vedkommende ikke har vært stiv i latin, han har ikke oppfattet at *homo* kan bety både mann og menneske, akkurat som det engelske «man».

Men de andre biskopene viste ham at han tok feil, sier Gregor videre. I 1. Mosebok står det jo at Gud skapte mennesket (*homo*), mann og kvinne skapte han dem. Gud kalte dem begge Adam, det er en mann av jord (*vocavitque nomen eorum Adam, quod est homo terrenus*).

Og videre, sa biskopene, kalles Kristus Menneskets sønn, han som er en kvinnes sønn. *Filius hominis — filius virginis, id est mulieris*. Menneskesønn — jomfruens sønn, dvs. en kvinnes sønn — som han selv sier, da han gjorde vann til vin: Kvinne osv. —

(*Migne*, MSL 71, 462).

Det er hva som står om den sak. Mer er det ikke.

Den biskopen som reiste diskusjonen har ikke sagt at kvinnen ikke hadde sjel. Han sa bare at hun ikke kan kalles *homo*. En merkverdig diskusjon unektelig, som dog sluttet med at biskopen falt til ro.

Diskusjonen har åpenbart ikke funnet sted under selve møtets forhandlinger. Man får inntrykk av, ved å lese Gregor av Tours, at han forteller en tildragelse som fant sted under møtet. Ikke alle er offisielle, og ikke alle blir oppskrevet.

For en del år siden har professor *Einar Molland* klargjort disse ting i en Oslo-avis. Jeg husker imidlertid ikke når det var, og har ikke noe utklipp eller notat for hånden. Men her er altså hva kildene vet å fortelle. Enhver kan veie det lette dun. Men ingen kan hindre de fete gjess i å vralte omkring i bøker og avisartikler. Mot dumhet og fordom er det ikke lett å kjempe.

Carl Fr. Wisløff.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

UTLANDET

VATIKANET

Protestantisk kirkeoverhode hos Paven.

På vei til Kirkenes Verdensråds samling i New Delhi, stanset overhodet for Amerikas episkopale kirke, biskop Lichtenberger, i Roma for å avlegge en visitt hos pave Johannes XXIII. Dette er annen gang at et slikt besøk finner sted — den første besøker av denne art var erkebiskopen av Canterbury, dr. Fisher. Den episkopale kirke i USA er forøvrig datterkirke av den anglikanske kirke og står i nær forbindelse med den. Den teller 3 millioner medlemmer.

Efter audiensen, som varte i 40 minutter, erklærte biskop Lichtenberger at den hadde vært preget av stor hjertelighet. Paven hadde blant annet bekreftet overfor biskopen at hans første hensikt

hadde vært å innby også de ikke-katolske kirkesamfunn til det forestående kirkemøte, men at han etterhvert var blitt klar over at tiden ennå ikke var moden for et slikt skritt. Istedenfor håpet han å innby enkeltrepresentanter for kirkene som observatører. Biskop Lichtenberger understreket også det endrede klima som i de aller siste år har satt inn i forholdet mellom hans egen og den katolske kirke. Et besøk som dette ville for bare fem år siden ha vært utenkelig. (KNA)

Nye kardinalutnevnelser igjen?

Det regnes i Vatikanet som sikkert at pave Johannes XXIII vil holde et nytt konsistorium i desember eller januar, og at han da vil utnevne en rekke nye kardinaler, slik at tallet muligens blir bragt opp i hundre. En hel rekke navn blir nevnt i denne forbindelse — kurie-embedsmenn, farvede biskoper fra Asia og Afrika såvel som fengslede biskoper bak jernteppet. Blant disse siste kunne erkebiskop *Beran* av Praha (oppholdssted ukjent) og metropolit *Slipyyj* av Lwow (som befinner seg i Sibir) komme på tale. Dette er og forblir imidlertid formodninger. (KNA)

DOMINIKANSKE REPUBLIKK

Kirken tilbake til normale forhold.

Efterhvert som de siste rester av Trujillo-klanens diktatur i Santo Domingo forsvinner, blir også forholdet mellom kirken og staten normalisert. Prestene kommer tilbake til de sogn de var blitt jaget fra, og de som var blitt utvist av landet, vil nå få full frihet til å vende tilbake. Kirken blir respektert både av regjeringen og av de forskjellige politiske opposisjonsgrupper, heter det.

BRASIL

Biskopene presser på landbruksreformen.

I et felles brev til president Goulart insisterer de katolske biskoper på at den lovede landbruksreform i Brasil må bli satt i verk uten nølen. Truselen fra den

MOLDE

K. J. FLAATHE

Glassmester

Telf. 464

MOLDE		
O. WIIG Farvehandel Tapeter Molde — Telefon 127	ENDRE RØSOK Alt i skotøy Tif. 317	HANS KR. LANGE — MOLDE Rørhandel Aut. Rørleggerforretning Telf. 46 — 216
JOHS. LERVÅG Møbelutsalg Tif. 555	L. ERIKSEN Ur- og optisk forretning Storgt. 42	BLOCH BYRÅ Ålesund - Molde - Kristiansund Fylkets største spesialforretning i kontorutstyr
S. PETERSSON Konfeksjon & Manufaktur Centralbord 3	STORGATENS KOLONIAL A/S Molde Tif. 505	MOLDE GLASSMAGASIN Inneh. Thv. Thomassen
	HAUKEBØ BLOMSTER Tif. 105	JAKOB JAKOBSEN Kjøkkenutstyr - Jernvarer Tif. 22
J. ORTEN & CO. Aut. Installatør — Radio Tif. 475	P. RASMUSSEN utfører allslags malerarbeide Tif. 476	K. GUNDERSEN FISKEMAT — KJØTTVARER SALATER Telefon 242
O. E. STRANDE Glassmagasin Tif. 5	O. A. SANNE Eff. GROVEN & MOEN Aut. Rørleggerforretning Etabl. 1880	

kommunistiske infiltrasjon i landbruksområdene blir mer og mer reell, og alene en reform som vesentlig forbedrer landbruksarbeidernes stilling, kan eliminere effektivt denne truselen.

Også i Peru har biskopene i et felles hyrdebrev, som omhandler den kristnes plikter på det politiske område, understreket nødvendigheten av sosiale reformer.

JUGOSLAVIA

Stadig nye tegn på normalisering av forholdet kirke-etat.

Kardinal Stepinac's etterfølger som erkebiskop av Zagreb, Franjo Šeper, ble for en tid siden valgt til formann for den jugoslaviske bispekonferanse. Valget er nå godkjent av den Hellige Stol, og endelig også offentliggjort på offisielt hold. Dette siste blir tatt som nok et tegn på den bedring av forholdet mellom kirke og stat, som man mener å ha kunnet konstatere i de forløpne par år. De jugoslaviske myndigheter, spesielt de lokale, har stilt seg mer forståelsesfulle enn før til kirken, og på sin side har *Osservatore Romano* såvel som Vatikanets radio ikke på lenge fremkommet med noen kritikk av den jugo-

slaviske kirkepolitikk. De jugoslaviske biskoper har også i den siste tid hatt full frihet til å reise til Roma.

KAMERUN

Også Kamerun får farvet erkebiskop.

Pave Johannes XXIII har utnevnt pastor Jean Zoa til ny erkebiskop av Yaoundé. Han blir landets første farvede erkebiskop. Han er grunnleggeren av en folkehøyskole og forfatter av en rekke

bøker, bl. a. en avhandling om kirken og politikken. (KNA)

OSLO

Rosenlund

ALT I BLOMSTER

Akersgt. 65 B - Telefon 33 55 16

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK
Andresen & Müller

Mek. verksted — Blikkeballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler

BERGEN

SVERRE W. MONSEN
Manufakturvarer - Sengeutstyr

DEN ER FARNE LEVERANDØR
PROTECTOR
STEMPEL - SKILT - & ETIKETT FABRIK

STEMPLER
av enhver art
SKILT
for ethvert behov

i Nygårdsgr.
ved Eldorado

T. Beyer
BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP
Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

Alt i papir og kontorartikler

TORNÖE

A. K. EGGE A/S
Frukt og grønnsaker
En gros

JACOB L. BERSTAD
Kontorutstyr
Bergen - Oslo

FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIK

Jacob Knudsen
BERGEN

M. G. RIISØEN - Bergen

Kolonial - Mel - Kraftfor - Engros

L. ANDERSEN - Bergen

Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter. Import av tørket og hermetisk frukt samt erter i beste kvalitet. Bergens eldste engrosfirma i bransjen.

SPEIL OG FOTORAMMER
i godt utvalg

T. Kjelstrup Olsen
midt i Marken

Peter M.
KOLDERUP
Strandgaten 60
Glass - Porselen - Stentøy

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkeninnredning og utstyr

THIIS & CO A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

En kjærkommen
gave:

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Gulligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

ALLTID GODT UTVALG I SESONGENS BLOMSTER

Annie Vera A.s

Karl Johans gt. 21, Oslo

ERLING MOE

God fisk

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Brevskolen om den
katolske kirkes tro
og moral

Spørsmål besvares av lærerne.
Kurspris kr. 10.—.

Katolsk Informasjon
Postboks 3664 - Oslo

WISBECH
ARTISELSKAP

Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Hans Ekjord

FARVEHANDEL
St. Olavs gt. 3
Tlf. 42 16 13

